

[Statsministeren]

Må jeg i øvrigt sige til hr. Gert Petersen, at grundlaget for regeringens politik i disse sager er to ting: for det første NATOs dobbeltbeslutning, som vor forgænger har et hovedansvar for. Vi har fra regeringens side følt, at det ville være skammeligt, om regeringen svigtede i forhold til en dobbeltbeslutning, som socialdemokratiet stadig bekender sig til. Det kan vi selvfølgelig ikke gøre. Det ville bringe os i et ulykkeligt mindretal her i salen.

Det andet led i regeringens politik er naturligvis dagsordenen af 26. maj. Den har vi levet op til, den respekterer vi, og den accepterer vi. Det har vi hele tiden gjort, og vi har arbejdet aktivt for dens indhold. Derfor kan jeg også sige til hr. Steen Folke, at regeringen fortsat agter at gøre, hvad regeringen kan for at overbevise de øvrige NATO-lande om, at de råd, de henstillinger, folketinget har givet udtryk for i sine dagsordener, bør følges, men som jeg unægtelig allerede har været inde på et par gange, har det altså ikke været muligt for den danske regering, der repræsenterer 5 millioner indbyggere i forhold til de ca. 600 millioner, at overbevise de andre om, at det var lige præcis vore råd, man skulle følge, og at man skulle se væk fra de andres. Vi har ikke kunnet overbevise de andre NATO-partnere om, at folketingets dagsorden ligesom burde accepteres som samlet NATO-politik. Det kan man beklage, det er klart, men det er en kendsgerning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 199

2) Til *forsvarsministeren* af:

Birkholm (VS):

»Vil regeringen tage initiativ til, at folketingets forsvarsudvalg indkaldes umiddelbart forud for alle NATO-forsvarsministermøder (herunder NPG-møder) og ligeledes forud for alle andre NATO-møder af tilsvarende væsentlighed, samt at der på disse forsvarsudvalgsmøder altid berammes en forhåndsorientering om det pågældende NATO-mødes hovedpunkter og en debat om de danske holdninger og ønsker?«

Skriftlig begrundelse

Formålet er at opnå en øget parlamentarisk-demokratisk kontrol med Danmarks deltagelse i NATO. Dette er i allerhøjeste grad påkrævet. I et essay i Information den 21. november 1983 vil jeg dokumentere, at Danmarks tilsagn til NATOs såkaldte dobbeltbeslutning blev givet uden nogen som helst forhåndsorientering, endside drøftelse i noget relevant parlamentarisk organ. Danmark bandt sig nemlig lang tid før den 12. december 1979 til dobbeltbeslutningen.

I folketingets forespørgselsdebat den 10. november 1983 udtalte forsvarsministeren: »Gennem deltagelsen i NPG har Danmark fået mulighed for at modtage meget væsentlige informationer om den nukleare planlægning, ligesom vi har fået mulighed for at være med til at drøfte principperne for den vestlige atomafskrækkelse.« På denne baggrund forekommer det selvfølgelig, at forsvarsudvalget får mulighed for til stadighed at debattere Danmarks holdninger, så meget desto mere som »principperne for den vestlige atomafskrækkelse« i højere og højere grad har fået status som et af de brændende politiske hovedspørgsmål også her i landet.

Birkholm (VS):

I det spørgsmål, jeg her har rejst, gemmer der sig et meget, meget alvorligt problem for hele samfundsudviklingen, nemlig det problem, at en tiltagende militarisering af samfundene, en tiltagende oprustning, kun kan finde sted på bekostning af en tiltagende likvidering af demokratiet. Det ser vi i Sovjetunionen, det ser vi i USA, og det ser vi faktisk også i Danmark. Ingen regering, ingen hærledelse udsat for demokratisk kontrol kunne udklække så syge ideer som f.eks. neutronbomben, førsteslagsstrategi, førsteslagsvåben, binære nervegasser og andre af den slags makabre delikatesser, som nu i øjeblikket er på dagsordenen.

Kun ved at sætte befolkningen og den sunde menneskelige fornuft ud af spillet kan de militære eksperter få held til at drive oprustningen over i sådan noget vanvid.

Danmarks accept af dobbeltbeslutningen er et eksempel på, at den slags likvidering af demokratiet også foregår i Danmark. Den blev givet ikke alene uden rådslagning i udenrigspolitisk nævn, men også under tilsidesættelse af ethvert parlamentarisk demo-